

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ**

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2018
Αριθ. Πρωτ.: 271

Μέγαρο Μαξίμου
Ηρώδου Αττικού 19
10674 Αθήνα
Τηλ.: 210 3385 163, 283
Φαξ : 210 3385274

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοινοποίηση:

1. Βουλευτή κ. Σκανδαλίδη Κωνσταντίνο
Δια της Βουλής των Ελλήνων
2. Βουλευτή κ. Κρεμαστινό Δημήτριο
Δια της Βουλής των Ελλήνων
3. Γραφείο Πρωθυπουργού

Θέμα: «Απάντηση στην Ερώτηση 5177/17.04.2018 των Βουλευτών κ.κ. Σκανδαλίδη Κωνσταντίνου και Κρεμαστινού Δημήτριου προς τον Υπουργό Επικρατείας κ.Χριστόφορο Βερναρδάκη».

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 5177/17.04.2018 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Σκανδαλίδη Κωνσταντίνου και Κρεμαστινού Δημήτριου προς τον Υπουργό Επικρατείας κ. Χριστόφορο Βερναρδάκη, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

1. Όσον αφορά το λιμάνι της Κω από το Υπουργείο Ναυτιλίας έχουν εκδοθεί οι ακόλουθες διοικητικές πράξεις για την αποκατάσταση των ζημιών στο λιμένα της Κω από τον σεισμό της 21/07/2017:

- Η αρ. πρ. 3122.1-Τ37/54746/24-07-2017 Απόφαση Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για τον ορισμό των αποφαινομένων οργάνων του έργου " Επείγουσες εργασίες αποκατάστασης των ζημιών λιμένα Κω που προκλήθηκαν από το σεισμό της 21ης Ιουλίου -Α΄ Φάση.
- Η αρ. πρ. 45474/ Α.Φ. 4.3 Δ.Τ.Ε./28-07-2017 Απόφαση Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου μετά από σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας για την εκτέλεση του προαναφερόμενου έργου.

- Η αρ. πρ. 3122.1-T37/27471/16-04-2018 ΚΥΑ για τον ορισμό των αποφαινομένων οργάνων του έργου: Αποκατάσταση ζημιών λόγω του σεισμού της 21ης Ιουλίου 2017 στο λιμένα Κω- Β' Φάση
- Η αρ. πρ. 3122.1-T37/23857/28-03-2018 θετική γνωμοδότηση της Υπηρεσίας για την εκτέλεση του προαναφερόμενου έργου.

Το Υπουργείο επεξεργάζεται τεχνικό φάκελο για την αποκατάσταση ζημιών στις κτιριακές υποδομές του λιμένα Κω που προκλήθηκαν από το σεισμό της 21ης Ιουλίου 2017 προκειμένου προωθήσει την έγκρισή του για την έκδοση οικοδομικής άδειας.

Επιπρόσθετα, από το Υπουργείο Υποδομών σε ότι αφορά τις λιμενικές υποδομές σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

- Για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών λόγω του σεισμού της 21^{ης} Ιουλίου 2017 στον λιμένα της Κω και την επαναλειτουργία της ακτοπλοϊκής σύνδεσης του νησιού, ανατέθηκε στις 31-7-2017 η σύμβαση <<Επείγουσες εργασίες αποκατάστασης των ζημιών λιμένα Κω που προκλήθηκαν από τον σεισμό της 21^{ης} Ιουλίου –Α΄ Φάση>>, ποσού 177.500,00€ (προϋπολογισμός έργου 250.000,00 €, έκπτωση 29%) που περιελάμβανε την αποκατάσταση της ράμπας συνολικού μήκους 35 μέτρων, πλέον 5 μέτρων εκατέρωθεν αυτής, καθώς και του χερσαίου χώρου εισόδου στον λιμένα Κω δόθηκε προς χρήση από την Κυριακή 13 Αυγούστου 2017 και μπορούν με ασφάλεια να δένουν τα πλοία στο λιμάνι της Κω και να χρησιμοποιείται ο προβλήτας.
- Για την οριστική αποκατάσταση των ζημιών στον λιμένα της Κω από τον σεισμό της 21-07-2017 το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών δια της αρμόδιας Διεύθυνσής του προέβη σε μια σειρά ενεργειών.

Αρχικά, ενέταξε το έργο <<Μελέτη και εργασίες οριστικής επισκευής και αποκατάστασης των ζημιών λόγω σεισμού της 21^{ης} Ιουλίου στο λιμένα ΚΩ-Β΄ΦΑΣΗ>> στην ΣΑΕ 870 (φυσικών καταστροφών) με ενδεικτικό προϋπολογισμό 8 εκ. ευρώ προκειμένου να είναι δυνατή η άμεση ανάθεση των απαραίτητων μελετών και τυχόν εκτάκτων καταστάσεων μέχρι την οριστική αποκατάσταση των ζημιών.

Επιπλέον, ανέθεσε με την διαδικασία του άρθρου 32 του Ν. 4412/2016 (Διαδικασία Διαπραγμάτευσης) λόγω κατεπείγουσας ανάγκης (σεισμός 21^{ης} Ιουλίου 2017) τις κάτωθι τρεις μελέτες:

α. Γεωτεχνικές έρευνες και μελέτες για την αποκατάσταση των ζημιών λιμένα Κω, με προϋπολογισμό 325.000,00€

β. Μελέτες αποκατάστασης των ζημιών λιμένα Κω, με προϋπολογισμό 300.000,00€ και

γ. Μελέτες αποκατάστασης των ζημιών στις κτιριακές υποδομές του λιμένα Κω, με προϋπολογισμό 439.000,00€

Ακόμη, άμεσα το Υπουργείο Υποδομών έκανε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προς το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης για αύξηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του ενάρθρου έργου 2017ΣΕ87000000 ΣΑΕ 870 (φυσικών καταστροφών) από τα 8 εκ. ευρώ στα 29 εκ. ευρώ (1 εκ. ευρώ για τις μελέτες, 25 εκ. ευρώ για το έργο αποκατάστασης και 3

εκ. ευρώ για την κατασκευή του νέου κτιρίου επιβατών επειδή το υφιστάμενο κρίθηκε κατεδαφιστέο).

Παράλληλα, ολοκληρώθηκαν όλες οι γνωμοδοτήσεις-αδειοδοτήσεις που ζητήθηκαν από άλλα Υπουργεία και προέβλεπε η κείμενη νομοθεσία για την εκτέλεση λιμενικών έργων στον λιμένα της Κω. Εξάλλου, με την υπ' αριθμ 51057/11-5-2018 Απόφαση Αν. Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης εγκρίθηκε η ζητηθείσα αύξηση του προϋπολογισμού από τα 8 εκ. ευρώ στα 20 εκ. ευρώ.

Κατόπιν αυτών προκηρύχθηκε άμεσα (στις 11/6/2018 είναι η καταληκτική ημερομηνία για την κατάθεση προσφορών) το έργο της οριστικής αποκατάστασης των ζημιών στο λιμένα της Κω, προϋπολογισμού 25.000.000,00€ με τις ελάχιστες επιτρεπόμενες από το Ν. 4412/2016 <<Δημόσιες Συμβάσεις, Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών>> προθεσμίες.

Η συνολική προθεσμία ολοκλήρωσης του όλου έργου, προβλέπεται σε 20 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης και επιπρόσθετα:

α. Από 1-10-2018 έως 31-4-2019 (εκτός τουριστικής περιόδου) να ολοκληρωθούν οι εργασίες στον εσωτερικό λιμένα περιοχή <<Μανδράκι>>

β. Σε 14 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης να έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες του ανατολικού τμήματος του κυρίως προβλήτα (περιοχή Πολεμικής Αποβάθρας).

Η αποκατάσταση των ζημιών έχει προβλεφθεί στην οριστική μελέτη να γίνεται παράλληλα με την λειτουργία του λιμένα.

Σχετικά με την πορεία προκήρυξης του έργου της κατασκευής του νέου κτιρίου επιβατών σας αναφέρουμε ότι έχει ολοκληρωθεί και εγκριθεί η οριστική μελέτη και έχει αποσταλεί ο σχετικός φάκελος για την έκδοση της απαιτούμενης Οικοδομικής Άδειας. Εκτιμάται ότι εντός του Ιουνίου 2018 θα προκηρυχθεί το έργο.

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι η προσωρινή λειτουργία του λιμένα αποκαταστάθηκε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα με την κατασκευή ράμπας και πρόσδεσης και μέσα σε διάστημα ενός χρόνου περίπου, ανατέθηκαν και ολοκληρώθηκαν μελέτες προϋπολογισμού 1 εκ. ευρώ, ελήφθησαν όλες οι απαιτούμενες γνωμοδοτήσεις-αδειοδοτήσεις και θα εγκατασταθεί στο έργο ο ανάδοχος για την οριστική αποκατάσταση των ζημιών.

2. Μετά τον σεισμό έντασης 6.6 βαθμών της κλίμακας ρίχτερ της 21ης Ιουλίου 2017 που έλαβε χώρα στην νήσο Κω, το ΥΠΠΟΑ μέσω των αρμόδιων Υπηρεσιών του (Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου και Δ/ση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων) κλήθηκε να αντιμετωπίσει τις εκτενέστερες ζημιές που υπέστησαν τα μνημεία. Από την επόμενη μέρα πραγματοποιήθηκαν αυτοψίες, ενημερωτικές αναφορές με κατάλογο των πληγέντων μνημείων

με φωτογραφίες και σύντομη περιγραφή του εύρους των ζημιών και συνοπτικός προϋπολογισμός του κόστους αποκατάστασης και εκθέσεις συντηρητών για τη κατάσταση διατήρησης των εκθεμάτων στο Αρχαιολογικό Μουσείο και στη Casa Romana. Εντός σύντομου χρονικού διαστήματος λήφθηκαν και τα πρώτα σωστικά μέτρα (υποστήριξη και αντιστήριξη των ετοιμόρροπων τμημάτων) για την εξασφάλιση των μνημείων από μελλοντικές καταρρεύσεις και την αποκατάσταση της εικόνας του.

Στις 28 Ιουλίου 2017, η Εθνική Αρχή Συντονισμού του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων- ΕΣΠΑ απέστειλε προς την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το υπ. αρ. 8441/28-07-2017 έγγραφο για τον υπολογισμό του κόστους αποκατάστασης των ζημιών, το οποίο παρελήφθη τελικώς από το Δήμο Κω στις 8 Σεπτεμβρίου 2017 από τον οποίο και διαβιβάστηκε στην ΕΦΑ Δωδεκανήσου στις 11 Σεπτεμβρίου 2017. Στις 19 Σεπτεμβρίου 2017 η ΕΦΑ απάντησε στο Δήμο Κω με συμπληρωμένο τον πίνακα (Πεδίο Πολιτιστικής Κληρονομιάς) και αναλυτική περιγραφή των έργων αποκατάστασης. Στη συνέχεια η ανωτέρω Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης απέστειλε πάλι στο Δήμο Κω έγγραφο με το οποίο ζητούσε διευκρινήσεις σχετικά με τον υπολογισμό του κόστους των ζημιών από τον σεισμό και ειδικότερα στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, αναφέροντας ότι «σύμφωνα με την ΕΕ το ύψος των ζημιών θεωρείται ασυνήθιστα υψηλό και απαιτείται λεπτομερέστερη ανάλυση καθώς η επιλέξιμη δαπάνη για το ΤΑΕΕ αφορά μόνο στην προστασία των μνημείων από περαιτέρω υποβάθμιση και όχι στην αναστήλωση τους». Η ΕΦΑ Δωδεκανήσου έδωσε τις σχετικές διευκρινήσεις συντάσσοντας πλήρη κατάλογο των βλαφθέντων μνημείων με καταγραφή των προβλημάτων, προτεινόμενες ενέργειες, επεμβάσεις, προϋπολογισμό και τεκμηρίωση των αιτούμενων δαπανών.

Οι προτάσεις αποκατάστασης περιλάμβαναν όλα τα μνημεία που υπέστησαν ζημιές και καλύπτουν ένα μεγάλο ιστορικό φάσμα από τους αρχαίους χρόνους μέχρι και σήμερα. Σημαντικό στοιχείο στην κοστολόγηση αποτέλεσε και το γεγονός της εξασφάλισης των μνημείων με την ενίσχυση του υπεδάφους (εδαφομηχανικές μελέτες-ειδικές κατασκευές) γεγονός που θεωρείται άκρως απαραίτητο, αφού σημαντικός παράγοντας της μεγάλης καταπόνησης που υπέστησαν τα μνημεία εντός πόλεως Κω ήταν το έδαφος το οποίο συνίσταται από αλλουβιακές αποθέσεις και παρουσίασε επικίνδυνα φαινόμενα ρευστοποίησης.

Αναλυτικά οι προτεινόμενες ενέργειες και επεμβάσεις αφορούσαν:

- Την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών
- Τις εργασίες αποκατάστασης με την πρόσληψη του απαραίτητου εργατοτεχνικού προσωπικού, αφού η σπουδαιότητα των χώρων και των μνημείων επιβάλλει την υλοποίηση των εργασιών με τη μέθοδο της αυτεπιστασίας.
- Τον απαραίτητο εξοπλισμό
- Διάφορες μικροαναθέσεις

Η ΕΦΑ Δωδεκανήσου υπέβαλε στη Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (τομέας Πολιτισμού) νέο αίτημα, με ΤΔΕ – Εθνικοί Πόροι στο ΠΔΕ. Στο πλαίσιο αυτό, με το υπ. αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΓΔΟΥ/ΔΠΟΔΤΠ/ΤΚΠ/187996/12929/7706/590/27-04-2018 έγγραφο υποβλήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού αίτημα προς το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Δ/νση Δημοσίων Επενδύσεων προέγκρισης της ΣΑΕ 814 έτους 2018 με την εγγραφή νέου έργου προϋπολογισμού (1.200.000,00 €). Τα χρήματα αυτά θα αξιοποιηθούν αποκλειστικά σε δυο υποέργα. Αφενός για την αποκατάσταση των Αρχαίων Μνημείων στο Νότιο Τμήμα της Αρχαίας Αγοράς και στο Δυτικό Αρχαιολογικό Χώρο και αφετέρου για την Αποκατάσταση Μεσαιωνικών Μνημείων με την Αναστήλωση μεσαιωνικών οχυρώσεων κατά μήκος της οδού Ιπποκράτους και Πύλης του Φόρου.

Η ΔΑΒΜΜ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της προέβη στη σύνταξη Τεχνικών Εκθέσεων για την άρση της ετοιμορροπίας για τα παρακάτω μνημεία:

α. Παλαιοχριστιανικό Βαπτιστήριο

Συντάχθηκε τεχνική έκθεση λήψης άμεσων μέτρων υποσύλωσης των τεταρτοσαφαιρίων.

β. Ι.Ν. Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στην Αγορά

Συντάχθηκε τεχνική έκθεση άμεσων μέτρων υποσύλωσης καθώς και προστασίας της δυτικής όψης για την αποφυγή εισροής ομβρίων.

Στη συνέχεια εκτελέστηκε από τη ΔΑΒΜΜ το έργο «ΑΜΕΣΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΣΗΣ ΕΤΟΙΜΟΡΡΟΠΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΩ: Α) ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ, ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΕΠΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Β) ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ» με συμβατικό προϋπολογισμό 34.047,00 Ευρώ (με ΦΠΑ), με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Επείγουσες Στερεωτικές και αναστηλωτικές εργασίες (πκ 1960ΣΕ01400001)» ΣΑΕ 514 - 2014ΣΕ51400000, το οποίο ολοκληρώθηκε την 1^η Δεκεμβρίου 2017.

Για τα κατωτέρω μνημεία κατόπιν των αυτοψιών που διενεργήθηκαν σας ενημερώνουμε για τα εξής:

Οχύρωση Μεσαιωνικής Πόλης

Από την περιμετρική μεσαιωνική οχύρωση σώζονται το μεγαλύτερο τμήμα της νότιας πλευράς κατά μήκος της οδού Ιπποκράτους, όπου σώζονται δύο μικροί ορθογώνιοι πύργοι, που είχαν κτιστεί για την ενίσχυση της οχύρωσης, ο ΝΑ προμαχώνας, τμήμα του βόρειου τείχους που συγκρατεί το ανάχωμα επάνω στο οποίο βρίσκεται ο λεγόμενος "πλάτανος του Ιπποκράτη" και στη δυτική πλευρά η πύλη του "Φόρου" και ο κυκλικός ΝΔ προμαχώνας, ενώ η ανατολική πλευρά έχει καταστραφεί. Το κάστρο διέθετε πέντε πύλες εκ των οποίων σήμερα διατηρούνται δύο δηλαδή η πύλη του Φόρου και η νοτιοανατολική στην οδό Ιπποκράτους. Για την αντιμετώπιση

των προβλημάτων της μεσαιωνικής Οχύρωσης είναι προς εκπόνηση μελέτη από την αρμόδια ΕΦΑ για την εκτέλεση των εργασιών αντιστήριξης και υποστύλωσης.

Τέμενος Ντεφτερντάρ

Πρόκειται για διώροφο κυβικής μορφής κτίριο, στον όροφο του οποίου λειτουργεί το τέμενος ενώ το ισόγειο έχει χωριστεί σε μικρότερους χώρους που στεγάζουν καταστήματα. Με το σεισμό επλήγη σοβαρά και συγκεκριμένα έγινε κατάρρευση του κορμού του μιναρέ από την στάθμη της στέγης του τεμένους και επάνω καθώς και του προπύλου της ανατολικής κλίμακας. Παρουσιάστηκαν ρηγματώσεις στα τύμπανα των τόξων καθώς και μετακινήσεις των περιθυρωμάτων των παραθύρων. Η κρήνη παρουσίασε σοβαρότατα προβλήματα στατικότητας αφού έγινε μετακίνηση της ανωδομής προς τα ανατολικά με αποτέλεσμα να έχουν διαρραγεί στα τύμπανα μεταξύ των τόξων. Με φροντίδα της αρμόδιας ΕΦΑ έγινε από το Δήμο απομάκρυνση των πεσμένων λίθων από τη στέγη του τζαμιού και από τον περιβάλλοντα χώρο. Στην αυτοψία παρέστη ο Πρόεδρος του Βακουφίου, ο οποίος δεσμεύτηκε να υποβάλλει τεχνική έκθεση που θα προτείνεται είτε η αποσυναρμολόγηση, φύλαξη και επαναχρησιμοποίηση των υλικών, για την κρήνη, είτε άμεσα μέτρα υποστύλωσης και αντιστήριξης. Σε ότι αφορά στο κτίριο του τζαμιού δεσμεύτηκε να υποβάλλει τεχνική έκθεση για τον έλεγχο στατικής επάρκειας του μνημείου από εξειδικευμένους μελετητές. Τέλος για την αποκατάσταση του μνημείου απαιτείται η εκπόνηση πλήρους μελέτης.

Τέμενος Λότζιας (Γαζή Χασάν Πασά)

Είναι το μεγαλύτερο από τα τεμένη της Κω. Βορειοανατολικά του τζαμιού υπάρχει κρήνη. Το Τέμενος ανήκει στον Οργανισμό διαχείρισης Βακούφ της Κω και σήμερα δεν λειτουργεί ως λατρευτικός χώρος.

Κατά την αυτοψία που διενεργήθηκε διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα :

Αποδιοργάνωση της βάσης του μιναρέ και καταρρεύσεις στη βόρεια πλευρά στην ίδια περιοχή. Απόκλιση του μιναρέ από την κατακόρυφο. Αποδιοργάνωση της τοιχοποιίας του τεμένους στη βορειοδυτική γωνία του στην περιοχή που εφάπτεται με τον μιναρέ. Αποδιοργάνωση των θολιτών των ανακουφιστικών τόξων, μετακινήσεις των πλαισίων των παραθύρων και θραύσεις των υπερθύρων σε μεγάλο αριθμό των παραθύρων. Εκτεταμένες ρηγματώσεις στο εσωτερικό. Η κρήνη έχει καταπέσει.

Κατά την αυτοψία δόθηκαν οδηγίες για τον άμεσο αποκλεισμό του χώρου, την απομάκρυνση των πεσμένων λίθων από τον περιβάλλοντα χώρο, την αποσυναρμολόγηση της κρήνης με προσοχή.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων Αρχιτέκτων Μηχανικός εκπρόσωπος του Βακουφίου, κατά τη διάρκεια της αυτοψίας δεσμεύτηκε για την υποβολή Τεχνικής Έκθεσης άρσης

επικινδυνότητας του Μιναρέ, δια της μεθόδου είτε της καταβίβασης είτε της κατασκευής ικρώματος βαρέως τύπου.

Τέλος, για την αποκατάσταση συνολικά του μνημείου απαιτείται η επικαιροποίηση της αρχιτεκτονικής μελέτης η οποία έχει εκπονηθεί με φροντίδα του Βακούφ και εγκριθεί από τη Διεύθυνσή μας. Απαιτείται επιπλέον η σύνταξη στατικής μελέτης, καθώς και η σύνταξη μελέτης αποκατάστασης και για την παρακείμενη κρήνη.

Τα ανωτέρω τεμμένα ανήκουν στον Οργανισμό διαχείρισης Βακούφ της Κω το οποίο πρέπει να επιληφθεί για τις απαραίτητες ενέργειες.

Κάστρο της Κω (Νερατζιάς)

Το κάστρο της Νερατζιάς (ή των Ιπποτών) βρίσκεται στο λιμάνι της πόλης της Κω κτισμένο σε χερσόνησο που κλείνει την ανατολική πλευρά του λιμανιού. Στο κάστρο εμφανίζονται έντονα προβλήματα όπως καταρρεύσεις σε πύργους, στις επάλξεις των περιμετρικών τειχών και ρηγματώσεις στα τείχη. Επιπλέον παρουσιάστηκαν έντονες ρηγματώσεις – διακλάσεις στον περίδρομο του εξωτερικού περιβόλου του κάστρου γεγονός που αποδίδεται σε διαφορικές καθιζήσεις λόγω της ανεπάρκειας του εδάφους. Κατάρρευση του στεγάστρου από οπλισμένο σκυρόδεμα εξωτερικά του μικρού μουσείου που είχαν κατασκευάσει οι Ιταλοί, με αποτέλεσμα να έχουν θραυστεί μαρμάρινα μέλη που φυλάσσονταν εκεί. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του Κάστρου της Νερατζιάς απαιτείται συνολική μελέτη από το ΥΠΠΟΑ, που θα περιλαμβάνει, επικαιροποίηση της υπάρχουσας αποτύπωσης κυρίως για την ανάδειξη της Παθολογίας καθώς και γεωτεχνική στατική και αρχιτεκτονική μελέτη.

Εν κατακλείδι, η χρηματοδότηση της πλήρους αποκατάστασης μνημείων που έχουν υποστεί βλάβη μέσω του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης δεν έχει ακόμα τελεσφορήσει, ωστόσο το ΥΠΠΟΑ πρόκειται σταδιακά να χρηματοδοτήσει, με ΤΔΕ – Εθνικούς Πόρους στο ΠΔΕ, την αποκατάσταση ζημιών σε μνημεία εντός του πολεοδομικού ιστού της πόλης συνολικού ύψους 1.200.000€.

Το ΥΠΠΟΑ ήδη έχει χρηματοδοτήσει και εκτελέσει το έργο : ΑΜΕΣΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΣΗΣ ΕΤΟΙΜΟΡΡΟΠΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΩ: Α) ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ, ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΕΠΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Β) ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ».

Τα τεμμένα Ντεφτερντάρ και Λότζιας (Γαζή Χασάν Πασά) επειδή είναι ιδιοκτησία του Οργανισμού διαχείρισης Βακούφ της Κω και όχι του ΥΠΠΟΑ, σύμφωνα με τον αρχαιολογικό νόμο, ο ιδιοκτήτης υποχρεώνεται να μεριμνά για την άμεση εκτέλεση των εργασιών συντήρησης, στερέωσης υπό την εποπτεία του ΥΠΠΟΑ. Εκπρόσωποι του Βακουφίου έχουν δεσμευτεί για την υποβολή τεχνικών εκθέσεων προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ.

Τέλος όσον αφορά την οχύρωση της Μεσαιωνικής πόλης και το Κάστρο της Νερατζιάς απαιτείται επίσης η εκπόνηση συνολικής μελέτης που θα περιλαμβάνει αποτύπωση με την παθολογία, γεωτεχνική, στατική και αρχιτεκτονική μελέτη που προϋποθέτουν όμως επιπρόσθετη οικονομική ενίσχυση του ΥΠΠΟΑ.

3. Το έργο για την αποκατάσταση των εκκλησιών της πόλης (Μητροπολιτικός ναός Αγ. Νικολάου και Αγ. Παρασκευή) έχει πράγματι αναληφθεί από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, της οποίας το Τμήμα Μελετών της Δ/σης Τεχνικών Έργων Δωδεκανήσου/Δ/ση Αναπτυσ. Προγραμματισμού με το αρ. πρωτ.1021/20-3-2018 έγγραφο οποίας υπέβαλλε στη Διεύθυνση Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών Κεντρικής Ελλάδος Φακέλου μελετών. Κατόπιν ελέγχου, όμως, οι Φάκελοι επεστράφησαν ως ελλιπείς για την επανασύνταξή τους με το αρ. πρωτ. Δ26:3536/Δ9/5-4-2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών Κεντρικής Ελλάδος.

4. Ο ισχυρισμός ότι ο Δήμος δεν έχει λάβει απάντηση για την αποκατάσταση των ζημιών σε τρία σχολικά κτήρια δεν είναι αληθής. Επεξηγώντας, ειδικά κλιμάκια μηχανικών από την ΚΤΥΠ ΑΕ μετέβησαν στην Κω αμέσως μετά τον σεισμό και διενήργησαν αυτοψίες σε 24 σχολικές μονάδες του νησιού καθώς επίσης και σε 75 στατικά ανεξάρτητα κτήρια. Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται και το 1ο & 2ο Λύκειο Κω και το 1ο Γυμνάσιο Κω. Στη συνέχεια, την 26.07.2017 με το ΑΠ 11060 η ΚΤΥΠ ΑΕ απέστειλε τον συγκεντρωτικό πίνακα αυτοψιών στο Δήμο Κω, οι οποίες διενεργήθηκαν από 22.07.2017 έως 23.07.2017, με το χαρακτηρισμό του βαθμού των βλαβών των στατικά ανεξάρτητων κτιρίων που ελέγχθηκαν, καθώς και παρατηρήσεις για τις εντοπισμένες βλάβες σε αυτά. Την 31.07.2017 με το ΑΠ 23922 έγγραφό του, ο Δήμος Κω ζήτησε να αναλάβει η ΚΤΥΠ ΑΕ τις μελέτες για την αποκατάσταση των σχολικών κτιρίων, με στόχο να επαναλειτουργήσουν τον Σεπτέμβριο του 2017. Εν συνεχεία, την 11.08.2017 με το ΑΠ 12008 η ΚΤΥΠ ΑΕ σε συνέχεια του από 26.07.2017 με ΑΠ 11060, διαβιβάζει στον Δήμο Κω, ολοκληρωμένο πίνακα αυτοψιών, οι οποίες διενεργήθηκαν από 22.07.2017 έως 25.07.2017, με το χαρακτηρισμό του βαθμού των βλαβών των στατικά ανεξάρτητων κτιρίων που ελέγχθηκαν, καθώς και παρατηρήσεις για τις εντοπισμένες βλάβες σε αυτά.

Την 25.09.2017 με το ΑΠ 13736 έγγραφο η ΚΤΥΠ ΑΕ και αφού προηγήθηκαν προφορικές συνεννοήσεις με την υπεύθυνη των ΤΥ του Δήμου, απάντησε στο από 31.07.2017 έγγραφο του Δήμου Κω με ΑΠ 23922, για την ανάγκη σχετικών αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου εφόσον ο Δήμος επιθυμεί να ανατεθεί το έργο στην εταιρεία και να εξευρεθεί και χρηματοδότηση για αυτό το σκοπό. Ακόμη, ανέφερε τις διαδικασίες που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου (αποτυπώσεις, συλλογή στοιχείων, δειγματοληψιών, εκπόνηση μελετών κτλ.), διαδικασίες που σε κάθε περίπτωση απαιτούν μεγαλύτερους χρόνους από τον στόχο του Δήμου Κω.

Να υπογραμμιστεί σε αυτό το σημείο ότι οι πληγέντες για την αποκατάσταση των σεισμόπληκτων κτιρίων πρέπει να υποβάλλουν στην Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ μελέτη αποκατάστασης σεισμόπληκτου κτιρίου και κατόπιν αυτοψίας και ελέγχου η Υπηρεσία εκδίδει Άδεια Επισκευής συμπεριλαμβάνοντας σ' αυτή και τα

χρηματικά ποσά Συνδρομής (Δωρεάν Κρατική Αρωγή και Άτοκο Τραπεζικό Δάνειο). Η εν λόγω συνδρομή προσδιορίζεται σύμφωνα με το Τιμολόγιο Υπολογισμού Αποκατάστασης Ζημιών για την Επισκευή ή αντίστοιχα για την Ανακατασκευή κτιρίων, εφόσον αυτά έχουν κριθεί κατεδαφιστέα.

Παρόλα αυτά, ο Δήμος Κω προχώρησε με ευθύνη του και χωρίς να ενημερώσει την ΚΤΥΠ ΑΕ στη σύνταξη μελετών για τρία σχολεία που έχουν κριθεί από την ΚΤΥΠ ΑΕ με υψηλό βαθμό βλαβών. Συγκεκριμένα, την 24.11.2017 με το ΑΠ 37984 έγγραφό του ο Δήμος Κω, υποβάλλει προς έγκριση στην ΚΤΥΠ ΑΕ μελέτες που αφορούν σε επισκευαστικές επεμβάσεις στα κτήρια: α) 1^ο Λύκειο Κω β) 2^ο Γενικό Λύκειο Κω και γ) 1^ο Γυμνάσιο Κω.

Την 01.12.2017 με το ΑΠ 18526 έγγραφό της προς τον Δήμο Κω, η ΚΤΥΠ ΑΕ επισήμανε τους σκοπούς της εταιρείας, στους οποίους δεν περιλαμβάνονται εγκρίσεις μελετών που εκπονούνται από άλλους φορείς και παράλληλα ανέφερε τις απαιτούμενες εγκρίσεις για τα συγκεκριμένα έργα. Ενδεικτικά, επίσης σημειώθηκαν οι εγκρίσεις: του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, του Υπουργείου Πολιτισμού, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, καθώς και η έκδοση Αδείας Δόμησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία από την αρμόδια ΥΔΟΜ.

Την 13.12.2017 ο Δήμος Κω με το ΑΠ 40425 έγγραφό του προς την ΚΤΥΠ ΑΕ, αντιλαμβανόμενος τα ανωτέρω και προφανώς αποδεχόμενος ότι δεν έχει δράσει όπως ίσως θα έπρεπε ενημερώνει την ΚΤΥΠ ΑΕ ότι θα προχωρήσει σε εκδόσεις αδειών από την οικεία ΥΔΟΜ και στην εκτέλεση εργασιών χωρίς γνωμοδότηση ή έγκριση από την ΚΤΥΠ ΑΕ, εφόσον η εταιρεία δεν είναι αρμόδια. Επιπλέον θεωρεί ο Δήμος Κω στο έγγραφό του αυτονόητο, μετά την ολοκλήρωση εργασιών αποκατάστασης, να χορηγηθούν από την ΚΤΥΠ ΑΕ βεβαιώσεις καταλληλότητας και αποχαρακτηρισμού των σχολικών μονάδων που με ευθύνη του θα επισκευάσει.

Την 27.02.2018 με το ΑΠ 2786 έγγραφό της η ΚΤΥΠ ΑΕ απαντώντας στο 40425/13.12.2017 έγγραφο του Δήμου Κω τονίζει μεταξύ άλλων ότι για την καταλληλότητα των σχολικών κτηρίων αποφαινεται κατά νόμο η όποια Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει οριστεί να υλοποιήσει τα έργα αποκατάστασης. Για το συγκεκριμένο έργο δεν έχει υποβάλλει ο Δήμος τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ όπως ενημέρωσε η Υπηρεσία με το από 17.05.2018 με ΑΠ Δ26/5282/Δ7 έγγραφό της και εξ αυτού του λόγου δεν έχουν εκκινήσει ακόμη οι προβλεπόμενες διαδικασίες που αφορούν την Υπηρεσία και αναφέρονται αναλυτικά παραπάνω.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι την 18.12.2017 με το ΑΠ 19396 έγγραφό της η ΚΤΥΠ ΑΕ, σε συνέχεια του εγγράφου της με ΑΠ 18526/01.12.2017, επιστρέφει στον Δήμο Κω τις Τεχνικές Εκθέσεις και τα σχέδια επεμβάσεων των σχολικών κτηρίων ως μη αρμόδια να τα εγκρίνει, όπως της είχαν διαβιβαστεί με το με ΑΠ 27984/24.11.2017 έγγραφο από τον Δήμο Κω.

Τέλος, έχει χρηματοδοτηθεί από τη ΣΑΕ 055 ο Δήμος Κω, Ν. Δωδεκανήσου με το ποσό των 600.000,00€ για πρόληψη και αντιμετώπιση ζημιών και καταστροφών από θεομηνίες. Η χρηματοδότηση του ανωτέρω ποσού θα γίνει απολογιστικά, σύμφωνα με τη πρόοδο των έργων με παραστατικά των δαπανών που θα υποβάλλονται στο ΥΠΕΣ.

Τούτων δοθέντων, γίνεται ξεκάθαρη η βούληση της Κυβέρνησης να στηρίξει εμπράκτως τον Δήμο Κω σε κάθε ζήτημα που έχει προκύψει από τον καταστροφικό σεισμό της 21^{ης} Ιουλίου 2017. Από την πρώτη στιγμή το σύνολο του κρατικού μηχανισμού στάθηκε στο πλευρό των κατοίκων με διάθεση να επιλύσει ταχύτατα τα ζητήματα που προέκυψαν και ουδέποτε αρνήθηκε να συνδράμει ή αγνόησε τον Δήμο και τους πολίτες της Κω.

5. Όσον αφορά το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ε.Ε. προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 31/05/2018 Οικονομική ενίσχυση 2,5 εκατ. ευρώ για την αποκατάσταση των υποδομών στην Κω που επλήγη από σεισμό τον Ιούλιο του 2017. Τα χρήματα αυτά θα χρησιμοποιηθούν για να καλυφθούν οι δαπάνες για μέτρα προστασίας των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων, καθώς και για την αποκατάσταση της υποδομής μεταφορών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Ηλίας Γεωργαντάς
Διευθυντής Πολιτικού Γραφείου

Αρ. σελ. απάντησης: (10)